

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Marea Cameră)

2 aprilie 2020 *

„Trimitere preliminară – Lucrători migranți – Securitate socială – Regulamentul (CEE) nr. 1408/71 – Legislație aplicabilă – Articolul 14 punctul 1 litera (a) – Lucrători detașați – Articolul 14 punctul 2 litera (a) subpunctul (i) – Persoană care desfășoară în mod obișnuit o activitate salariată pe teritoriul a două sau a mai multe state membre și care este angajată de o sucursală sau de o reprezentanță permanentă deținută de întreprindere pe teritoriul unui stat membru altul decât cel în care se află sediul său – Regulamentul (CEE) nr. 574/72 – Articolul 11 alineatul (1) litera (a) – Articolul 12a alineatul (1a) – Certificatul E 101 – Efect obligatoriu – Certificat obținut sau invocat în mod fraudulos – Competență a instanței din statul membru gazdă de a constata fraudă și de a înlătura certificatul – Articolul 84a alineatul (3) din Regulamentul nr. 1408/71 – Cooperare între instituțiile competente – Autoritate de lucru judecat a penalului asupra civilului – Supremația dreptului Uniunii”

În cauzele conexe C-370/17 și C-37/18,

având ca obiect două cereri de decizie preliminară formulate în temeiul articolului 267 TFUE de tribunal de grande instance de Bobigny (Tribunalul de Mare Instanță din Bobigny, Franța), prin decizia din 30 martie 2017 (C-370/17), și de Cour de cassation (Curtea de Casație, Franța), prin decizia din 10 ianuarie 2018 (C-37/18), primite de Curte la 19 iunie 2017, respectiv la 19 ianuarie 2018, în procedurile

Caisse de retraite du personnel navigant professionnel de l'aéronautique civile (CRPNPAC)

împotriva

Vueling Airlines SA (C-370/17),

și

Vueling Airlines SA

împotriva

Jean-Luc Poignant (C-37/18),

CURTEA (Marea Cameră),

compusă din domnul K. Lenaerts, președinte, doamna A. Prechal, domnii M. Vilaras, E. Regan (raportor), M. Safjan, S. Rodin și I. Jarukaitis, președinți de cameră, domnul M. Ilešič, doamna C. Toader și domnii D. Šváby și F. Biltgen, judecători,

avocat general: domnul H. Saugmandsgaard Øe,

* Limba de procedură: franceza.

grefier: doamna V. Giacobbo-Peyronnel, administratoare,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 29 ianuarie 2019,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru Caisse de retraite du personnel navigant professionnel de l'aéronautique civile (CRPNPAC), de A. Lyon-Caen și de S. Guedes, avocats;
- pentru Vueling Airlines SA, de D. Calciu, de B. Le Bret, de F. de Rostolan și de E. Logeais, avocats;
- pentru domnul Poignant, de A. Lyon-Caen și de S. Guedes, avocats;
- pentru guvernul francez, de D. Colas, de A. Alidière, de A. Daly și de A.-L. Desjonquères, în calitate de agenți;
- pentru guvernul ceh, de M. Smolek, de J. Vlácil și de J. Pavliš, în calitate de agenți;
- pentru Irlanda, de M. Browne, de G. Hodge, de K. Skelly, de N. Donnelly și de A. Joyce, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de M. Van Hoof și de D. Martin, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 11 iulie 2019,

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererile de decizie preliminară privesc interpretarea articolului 14 punctul 1 litera (a) și a articolului 14 punctul 2 litera (a) subpunctul (i) din Regulamentul (CEE) nr. 1408/71 al Consiliului din 14 iunie 1971 privind aplicarea regimurilor de securitate socială în raport cu lucrătorii salariați, cu lucrătorii care desfășoară activități independente și cu membrii familiilor acestora care se deplasează în cadrul Comunității, în versiunea modificată și actualizată prin Regulamentul (CE) nr. 118/97 al Consiliului din 2 decembrie 1996 (JO 1997, L 28, p. 1, Ediție specială, 05/vol. 4, p. 35), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 631/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 31 martie 2004 (JO 2004, L 100, p. 1, Ediție specială, 05/vol. 7, p. 32) (denumit în continuare „Regulamentul nr. 1408/71”), precum și a articolului 11 alineatul (1) și a articolului 12a alineatul (1a) din Regulamentul (CEE) nr. 574/72 al Consiliului din 21 martie 1972 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CEE) nr. 1408/71, în versiunea modificată și actualizată prin Regulamentul nr. 118/97 (JO 1997, L 28, p. 1, Ediție specială, 05/vol. 4, p. 35), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 647/2005 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 aprilie 2005 (JO 2005, L 117, p. 1, Ediție specială, 05/vol. 7, p. 211) (denumit în continuare „Regulamentul nr. 574/72”).
- 2 Aceste cereri au fost formulate în cadrul a două litigii, primul, între Caisse de retraite du personnel navigant professionnel de l'aéronautique civile (CRPNPAC), pe de o parte, și Vueling Airlines SA (denumită în continuare „Vueling”), pe de altă parte, iar al doilea, între Vueling, pe de o parte, și domnul Jean-Luc Poignant, pe de altă parte, în legătură cu certificate E 101 emise de instituția spaniolă competentă pentru personalul navigant al Vueling care își desfășoară activitățile la aeroportul Roissy – Charles de Gaulle (Franța).

Cadrul juridic

Dreptul Uniunii

Regulamentul nr. 1408/71

- 3 Titlul II al Regulamentului nr. 1408/71, intitulat „Stabilirea legislației aplicabile”, cuprindea articolele 13-17a din acesta.

- 4 Articolul 13 din acest regulament, intitulat „Reguli generale”, prevedea:

„(1) Sub rezerva articolelor 14c și 14f, persoanele cărora li se aplică prezentul regulament se află sub incidența legislației unui singur stat membru. Această legislație se stabilește în conformitate cu dispozițiile prezentului titlu.

(2) Sub rezerva articolelor 14-17:

- (a) persoana care desfășoară o activitate salariată pe teritoriul unui stat membru se supune legislației statului respectiv chiar dacă își are domiciliul pe teritoriul altui stat membru sau dacă întreprinderea sau angajatorul la care persoana este încadrată își are sediul social sau adresa pe teritoriul altui stat membru;

[...]”

- 5 Articolul 14 din regulamentul menționat, intitulat „Reguli speciale aplicabile persoanelor, altele decât marinarii, care desfășoară o activitate salariată”, prevedea:

„Articolul 13 alineatul (2) litera (a) se aplică sub rezerva următoarelor excepții și împrejurări:

- (1) (a) persoana care desfășoară o activitate salariată pe teritoriul unui stat membru în serviciul unei întreprinderi de care aparține în mod obișnuit și care este detașată de întreprinderea respectivă pe teritoriul altui stat membru pentru a presta o muncă acolo pentru întreprinderea respectivă continuă să se supună legislației primului stat membru, dacă durata preconizată a detașării nu depășește 12 luni și dacă nu este trimisă să înlocuiască o altă persoană a cărei detașare s-a încheiat;

[...]

- (2) legislația aplicabilă unei persoane care desfășoară în mod obișnuit o activitate salariată pe teritoriul a două sau mai multe state membre se stabilește după cum urmează:

- (a) persoana care este membră a personalului navigant al unei întreprinderi care desfășoară, pe seama altei persoane sau pentru sine, servicii internaționale de transport feroviar, rutier, aerian sau fluvial de pasageri sau marfă și are sediul social pe teritoriul unui stat membru face obiectul legislației acestui stat; cu toate acestea:

- (i) dacă întreprinderea respectivă are o sucursală sau o reprezentanță permanentă pe teritoriul unui stat membru altul decât cel în care se află sediul său, persoana angajată de o astfel de sucursală sau reprezentanță permanentă se supune legislației statului membru pe al cărui teritoriu se află sucursala sau reprezentanța permanentă respectivă;

[...]”

- 6 Figurând în titlul IV al Regulamentului nr. 1408/71, intitulat „Comisia administrativă pentru securitatea socială a lucrătorilor migranți”, articolul 80 din acesta, intitulat, la rândul său, „Componentă și metode de lucru”, prevedea la alineatul (1):

„Pe lângă Comisie funcționează o comisie administrativă pentru securitatea socială a lucrătorilor migranți (denumită în cele ce urmează «Comisia administrativă»), compusă dintr-un reprezentant guvernamental din partea fiecărui stat membru, asistat, dacă este cazul, de consilieri de specialitate. Un reprezentant al Comisiei participă la reuniunile Comisiei administrative, cu rol consultativ.”

- 7 Figurând în titlul VI al regulamentului menționat, intitulat „Dispoziții diverse”, articolul 84a din acesta, intitulat, la rândul său, „Relațiile între instituții și persoanele vizate de prezentul regulament”, prevedea la alineatul (3):

„În cazul unor dificultăți de interpretare sau de aplicare a prezentului regulament, care pot pune în discuție drepturile unei persoane vizate de acesta, instituția din statul competent sau din statul de reședință a persoanei în cauză se adresează instituției sau instituțiilor celui alt sau celorlalte state membre respective. În cazul în care nu există o soluție într-un termen rezonabil, autoritățile respective pot sesiza comisia administrativă.”

Regulamentul (CE) nr. 883/2004

- 8 Regulamentul nr. 1408/71 a fost abrogat și înlocuit de la 1 mai 2010 prin Regulamentul (CE) nr. 883/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 aprilie 2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială (JO 2004, L 166, p. 1, Ediție specială, 05/vol. 7, p. 82), astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 465/2012 al Parlamentului și al Consiliului din 22 mai 2012 (JO 2012, L 149, p. 4, rectificare în JO 2004, L 200, p. 1) (denumit în continuare „Regulamentul nr. 883/2004”). Titlul II al acestui regulament, intitulat „Stabilirea legislației aplicabile”, care include articolele 11-16 din acesta din urmă, înlocuiește dispozițiile titlului II al Regulamentului nr. 1408/71, în timp ce articolul 71 și articolul 76 alineatul (6) din Regulamentul nr. 883/2004 corespund în esență articolului 80 și articolului 84a alineatul (3) din Regulamentul nr. 1408/71.

Regulamentul nr. 574/72

- 9 Articolul 11 din Regulamentul nr. 574/72, intitulat „Formalități în cazul detașării unui lucrător salariat în conformitate cu articolele 14 [punctul 1] și 14b [punctul 1] din regulament în cazul acordurilor încheiate conform articolului 17 din regulament”, prevedea la alineatul (1):

„Instituțiile desemnate de autoritatea competentă a statului membru a cărui legislație urmează să rămână aplicabilă eliberează un certificat care să ateste că lucrătorul salariat rămâne sub incidența legislației respective până la o dată specificată:

- (a) la cererea lucrătorului salariat sau a angajatorului său, în cazurile menționate la articolele 14 [punctul 1] și 14b [punctul 1] din regulament;

[...]”

- 10 Articolul 12a din Regulamentul nr. 574/72, intitulat „Norme aplicabile în raport cu persoanele prevăzute la articolul 14 [punctele 2 și 3], articolul 14a [punctele 2-4] și articolul 14c din regulament, care exercită în mod normal o activitate salariată sau independentă pe teritoriul a două sau mai multe state membre”, prevedea la alineatul (1a):

„În cazul în care, în conformitate cu dispozițiile articolului 14 [punctul 2] litera (a) din regulament, o persoană care face parte din personalul rulant sau navigant al unei întreprinderi de transporturi internaționale face obiectul legislației statului membru pe teritoriul căreia se află, după caz, fie sediul său social sau sediul principal, fie sucursala sau reprezentanța permanentă care îl încadrează în muncă, fie locul în care își are reședința și este încadrată în muncă în mod preponderent, instituția desemnată de către autoritatea competentă a statului membru respectiv îi eliberează un certificat care atestă că aceasta face obiectul legislației sale.”

Regulamentul (CE) nr. 987/2009

- 11 Regulamentul nr. 574/72 a fost abrogat și a fost înlocuit, de la 1 mai 2010, prin Regulamentul (CE) nr. 987/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 septembrie 2009 de stabilire a procedurii de punere în aplicare a Regulamentului nr. 883/2004 (JO 2009, L 284, p. 1).
- 12 Potrivit articolului 5 din Regulamentul nr. 987/2009:

„(1) Documentele eliberate de către instituția unui stat membru și care fac dovada statutului unei anumite persoane în scopul aplicării regulamentului de bază și a regulamentului de punere în aplicare, precum și documentele justificative pe baza cărora au fost eliberate documentele sunt acceptate de către instituțiile celorlalte state membre atât timp cât aceste documente nu au fost retrase sau declarate nule de către statul membru în care au fost emise.

(2) În cazul în care există îndoieli cu privire la valabilitatea unui document sau la acuratețea elementelor de fapt pe care se bazează conținutul acestuia, instituția statului membru care primește documentul solicită instituției emitente lămuririle necesare și, dacă este cazul, retragerea documentului respectiv. Instituția emitentă reexaminează motivele eliberării documentului și îl retrage, dacă este necesar.

(3) În temeiul alineatului (2), în cazul în care există îndoieli cu privire la informațiile furnizate de persoana vizată, valabilitatea documentului sau a documentelor justificative sau acuratețea elementelor de fapt pe care se bazează informațiile cuprinse în acestea, instituția de la locul de ședere sau de reședință, la cererea instituției competente, poate, în măsura posibilului, proceda la verificarea informațiilor sau a documentului respectiv.

(4) În cazul în care nu se ajunge la un acord între instituțiile în cauză, cazul poate fi supus atenției Comisiei administrative de către autoritățile competente cel devreme în termen de o lună de la data la care instituția care a primit documentul și-a prezentat cererea. Comisia administrativă încearcă să reconcilieze punctele de vedere în termen de șase luni de la data la care a fost sesizată cu privire la cazul respectiv.”

Dreptul francez

Codul muncii

- 13 Articolul L 1262-3 din code du travail (Codul muncii), în versiunea aplicabilă la data faptelor din litigiile principale, prevedea:

„Un angajator nu poate să se prevaleze de dispozițiile aplicabile detașării salariaților atunci când activitatea sa se desfășoară în totalitate pe teritoriul național sau atunci când aceasta se desfășoară în incinte sau prin infrastructuri situate pe teritoriul național de unde aceasta este exercitată în mod obișnuit, stabil și continuu. În special, acesta nu se poate prevala de dispozițiile menționate atunci când activitatea sa implică cercetarea și prospectarea unei clientele sau recrutarea de salariați pe acest teritoriu.

În aceste situații, angajatorul este supus dispozițiilor Codului muncii aplicabile întreprinderilor stabilite pe teritoriul național.”

- 14 Articolul L 8221-3 din acest cod prevedea:

„Se consideră muncă nedeclarată prin nedeclararea activității exercitarea în scop lucrativ a unei activități de producție, de transformare, de reparare sau de prestare de servicii sau realizarea unor acte de comerț de către orice persoană care, sustrăgându-se cu intenție de la îndeplinirea obligațiilor sale:

[...]

2° Fie nu a efectuat declarațiile care trebuie depuse la organismele de protecție socială sau la administrația fiscală în temeiul dispozițiilor legale în vigoare.”

Codul aviației civile

- 15 Articolul R. 330-2-1 din code de l'aviation civile (Codul aviației civile) prevede următoarele:

„Articolul [L 1262-3] din Codul muncii este aplicabil întreprinderilor de transport aerian în ceea ce privește bazele lor de operare situate pe teritoriul francez.

O bază de operare reprezintă un ansamblu de spații sau de infrastructuri din care o întreprindere efectuează în mod stabil, obișnuit și continuu o activitate de transport aerian cu angajați care au aici centrul efectiv al activității lor profesionale. În sensul dispozițiilor de mai sus, centrul activității profesionale a unui salariat este locul în care, în mod obișnuit, acesta lucrează sau locul în care își preia îndatoririle și se întoarce după îndeplinirea misiunii sale.”

Litigiile principale și întrebările preliminare

Cauza C-370/17

- 16 Vueling este o companie aeriană cu sediul social la Barcelona (Spania), înscrisă în Registrul comerțului și al societăților din Bobigny (Franța) în urma creării unui fond de comerț de transport aerian și de autoasistență la sol, plasat în terminalul I al aeroportului Roissy – Charles de Gaulle. La 21 mai 2007, aceasta a început să efectueze zboruri regulate între mai multe orașe spaniole și acest aeroport.

- 17 La 28 mai 2008, în urma unor controale efectuate începând din luna ianuarie a acestui an, inspecția muncii în domeniul transporturilor de la aeroportul Roissy III (Franța) (denumită în continuare „inspecția muncii”) a întocmit un proces-verbal pentru muncă nedeclarată împotriva Vueling.
- 18 În respectivul proces verbal, aceasta a constatat că Vueling ocupa, în aeroportul Roissy – Charles de Gaulle, spații de operare și de conducere comerciale, săli de odihnă și de pregătire a zborurilor pentru personalul navigant, precum și un birou de supraveghere a ghișeului de bilete și de înregistrare a pasagerilor și că avea angajate aici, pe de o parte, 50 de persoane în calitate de personal navigant comercial și 25 de persoane în calitate de personal navigant tehnic, ale căror contracte erau reglementate de dreptul spaniol, și, pe de altă parte, personal la sol, inclusiv un director comercial, ale căror contracte erau reglementate de dreptul francez.
- 19 Inspecția muncii a arătat că numai personalul la sol era declarat la organismele franceze de securitate socială și că membrii personalului navigant erau, în ceea ce îi privea, titulari ai unor certificate E 101 emise de Tesorería general de la seguridad social de Cornellà de Llobregat (Trezoreria generală pentru securitate socială din Cornellà de Llobregat, Spania) (denumită în continuare „instituția emitentă spaniolă”), care atestau detașarea temporară a acestora în Franța în temeiul articolului 14 punctul 1 litera (a) din Regulamentul nr. 1408/71. Aceasta a constatat că 48 de salariați fuseseră angajați cu mai puțin de 30 de zile înainte de data efectivă a detașării lor în Franța, unii în ajun sau chiar în aceeași zi, și a concluzionat că aceștia fuseseră angajați în vederea detașării. De asemenea, aceasta a arătat că, pentru 21 dintre lucrătorii respectivi, fișa de salariu menționa o adresă în Franța și a subliniat că un număr semnificativ de declarații de detașare conținea declarații false privind reședința, care ascundeau faptul că majoritatea lucrătorilor detașați nu aveau calitatea de rezidenți spanioli, unii chiar nelocuind niciodată în Spania.
- 20 De altfel, inspecția muncii a arătat că Vueling avea la aeroportul Roissy – Charles-de-Gaulle o bază de operare în sensul articolului R. 330-2-1 din Codul aviației civile, din moment ce personalul navigant al acestei societăți își prelua îndatoririle și părăsea serviciul său de pe acest aeroport. Aceasta a dedus de aici că, în temeiul articolului L 1262-3 din Codul muncii, Vueling nu putea să se prevaleze de dispozițiile aplicabile detașării lucrătorilor.
- 21 Inspecția muncii a concluzionat de asemenea din aceasta că lucrătorii în discuție în litigiul principal erau supuși Codului muncii francez și nu puteau avea statutul de lucrători detașați. De altfel, aceasta a considerat că s-a săvârșit o fraudă privind detașarea și că exista un prejudiciu atât pentru lucrătorii individuali, aceștia fiind privați în special de acces la drepturile conferite de sistemul francez de securitate socială, cât și pentru colectivitate, întrucât angajatorul nu a plătit sumele datorate în temeiul acestui sistem. În ceea ce privește împrejurarea că lucrătorii menționați dispuneau de un certificat E 101, inspecția muncii a considerat că, deși acest document echivala cu o prezumție de afiliere, nu constituia o dovadă a validității recurgerii la detașare.
- 22 Pe baza acestui proces-verbal, la 11 august 2008, CRPNPAC a sesizat tribunal de grande instance de Bobigny (Tribunalul de Mare Instanță din Bobigny, Franța) cu o cerere de daune interese pentru repararea prejudiciului suferit ca urmare a neafilierii personalului navigant angajat de Vueling la aeroportul Roissy – Charles de Gaulle la sistemul suplimentar de pensii pe care îl administrează.
- 23 De altfel, Vueling a fost urmărită penal la tribunal correctionnel de Bobigny (Tribunalul Corecțional din Bobigny, Franța) pentru infracțiunea de muncă nedeclarată, în sensul articolului L 8221-3 din Codul muncii, pentru că a desfășurat în mod intenționat la aeroportul Roissy – Charles de Gaulle, în perioada cuprinsă între 21 mai 2007 și 16 mai 2008, activitatea de transportator aerian de pasageri, fără să fi depus declarațiile necesare la organismele de protecție socială sau la administrația fiscală, în special nedeclarând activitatea desfășurată în Franța și asimilând-o în mod nelegal unei detașări de lucrători, în condițiile în care aceștia din urmă au fost angajați cu unicul scop de a lucra pe teritoriul francez, pornind de la bazele de operare situate în Franța.

- 24 Ținând seama de existența acestei proceduri penale și în așteptarea unei hotărâri definitive în această privință, tribunal de grande instance de Bobigny (Tribunalul de Mare Instanță din Bobigny) a hotărât să suspende judecarea cauzei în procedura civilă inițiată de CRPNPAC împotriva Vueling.
- 25 Printr-o hotărâre din 1 iulie 2010, tribunal correctionnel de Bobigny (Tribunalul Corecțional din Bobigny) a achitat Vueling.
- 26 Printr-o hotărâre din 31 ianuarie 2012, cour d'appel de Paris (Curtea de Apel din Paris, Franța) a infirmat această hotărâre, a declarat Vueling vinovată de muncă nedeclarată și a condamnat această societate la plata unei amenzi de 100 000 de euro.
- 27 În sprijinul acestei condamnări, instanța menționată, după ce a arătat că personalul navigant tehnic și comercial al Vueling a fost recrutat în Spania și că lucrătorilor în cauză li s-au eliberat certificate E 101 de instituția emitentă spaniolă în temeiul articolului 14 punctul 1 litera (a) din Regulamentul nr. 1408/71, a considerat totuși că societatea menționată își desfășura activitatea la aeroportul Roissy – Charles de Gaulle în cadrul unei sucursale sau, cel puțin, al unei baze de operare, în sensul articolului R. 330-2-1 din Codul aviației civile. Ea a arătat că această entitate dispunea de o autonomie de funcționare și că, în consecință, Vueling nu putea susține că a fost păstrată o legătură organică între aceasta și personalul navigant în cauză.
- 28 Cour d'appel de Paris (Curtea de Apel din Paris) a statuat de asemenea că Vueling a încălcat în mod intenționat normele aplicabile, în special prin faptul că a stabilit domiciliul a 41 dintre lucrătorii pentru care solicita detașarea la adresa propriului sediu social, fără să fi fost în măsură să furnizeze o explicație solidă susceptibilă să înlăture suspiciunea de fraudă, astfel încât această societate nu putea invoca o eroare de drept inevitabilă legată de credința în legitimitatea acțiunii sale. În plus, această instanță a considerat că, deși certificatele E 101 echivalau cu o prezumție de afiliere la sistemul spaniol de securitate socială și erau obligatorii pentru instituțiile franceze competente în materie de securitate socială, aceste certificate nu puteau priva instanța penală franceză de competența de a constata încălcarea cu intenție a dispozițiilor legale care stabilesc condițiile de validitate a detașării lucrătorilor în Franța.
- 29 La 4 aprilie 2012, Union de recouvrement des cotisations de sécurité sociale et d'allocations familiales de Seine-et-Marne (Franța) (denumită în continuare „Urssaf”) a adus faptele la cunoștința instituției spaniole care a emis certificatele E 101 în cauză și a solicitat anularea acestora.
- 30 Printr-o hotărâre din 11 martie 2014, chambre criminelle de la Cour de cassation (Secția penală a Curții de Casație, Franța) a respins recursul declarat de Vueling împotriva hotărârii cour d'appel de Paris (Curtea de Apel din Paris) din 31 ianuarie 2012. Cour de cassation (Curtea de Casație) a arătat că activitatea desfășurată de Vueling la aeroportul Roissy – Charles de Gaulle era realizată în mod obișnuit, stabil și continuu în incinte sau prin infrastructuri situate în Franța și că, prin urmare, Vueling dispunea pe teritoriul național de o sucursală sau, cel puțin, de o bază de operare. Aceasta a dedus de aici că Vueling nu se putea prevala de certificatele E 101 pentru a stabili legalitatea detașărilor în discuție și pentru a interzice unei instanțe naționale să constate încălcarea intenționată a dispozițiilor legale franceze.
- 31 Printr-o decizie din 17 aprilie 2014, instituția emitentă spaniolă, în urma cererii Urssaf din 4 aprilie 2012, a anulat certificatele E 101 menționate.
- 32 La data de 29 mai 2014, Vueling a formulat un recurs ierarhic împotriva acestei decizii.
- 33 După ce, printr-o decizie din 1 august 2014, a respins acest recurs, autoritatea ierarhic superioară competentă a considerat totuși, printr-o decizie de modificare din 5 decembrie 2014, că trebuia să lase fără efect anularea certificatelor E 101. În această privință, ea s-a întemeiat pe împrejurarea că, dat fiind timpul scurs de la data faptelor și imposibilitatea rambursării contribuțiilor plătite anterior din cauza

prescripției, nu era oportună declararea drept neadecvată a afilierii lucrătorilor în cauză la sistemul spaniol de securitate socială. De asemenea, aceasta a subliniat că lucrătorii în cauză au putut beneficia de prestații de securitate socială pe baza acestor contribuții și că, în cazul anulării afilierii lor, ei ar putea rămâne fără protecție socială. În sfârșit, potrivit autorității respective, anularea efectivă a certificatelor E 101 în discuție în litigiul principal nu se justifică, întrucât emiterea lor era simplă consecință a afilierii lucrătorilor în cauză la sistemul spaniol de securitate socială.

- 34 În urma pronunțării hotărârii Cour de cassation (Curtea de Casație) din 11 martie 2014, procedura civilă inițiată de CRNPAC în fața tribunal de grande instance de Bobigny (Tribunalul de Mare Instanță din Bobigny) a fost reluată.
- 35 În acest cadru, instanța menționată ridică problema dacă trebuie să se recunoască certificatelor E 101 un efect obligatoriu atunci când instanțele penale ale statului membru gazdă al lucrătorilor în cauză au condamnat angajatorul pentru muncă nedeclarată. În special, ar subzista o îndoială cu privire la domeniul de aplicare al articolului 11 alineatul (1) litera (a) și al articolului 12a alineatul (1a) din Regulamentul nr. 574/72 și cu privire la implicațiile unei utilizări abuzive sau frauduloase a unor astfel de certificate.
- 36 În aceste condiții, tribunal de grande instance de Bobigny (Tribunalul de Mare Instanță din Bobigny) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:

- „1) Efectul atribuit certificatului E 101 eliberat, în conformitate cu articolul 11 alineatul (1) și cu articolul 12a alineatul 1(a) din Regulamentul [nr. 574/72], de instituția desemnată de autoritatea statului membru a cărui legislație de securitate socială urmează să rămână aplicabilă situației lucrătorului salariat, trebuie menținut chiar și în cazul în care certificatul E 101 a fost obținut ca urmare a unei fraude sau a unui abuz de drept, constatat în mod definitiv de o instanță a statului membru în care lucrătorul salariat își desfășoară sau trebuie să își desfășoare activitatea?
- 2) În cazul în care răspunsul la această întrebare ar fi afirmativ, eliberarea unor certificate E 101 împiedică persoanele care au suferit un prejudiciu ca urmare a comportamentului angajatorului, autor al fraudei, să obțină repararea acestuia fără ca afilierea salariaților la sistemele desemnate de certificatul E 101 să fie repusă în discuție prin acțiunea în răspundere exercitată împotriva angajatorului?”

Cauza C-37/18

- 37 La 21 aprilie 2007, domnul Poignant a fost angajat de Vueling în calitate de copilot, cu un contract de muncă întocmit în limba engleză și reglementat de dreptul spaniol. Ulterior, printr-un act adițional din 14 iunie 2007, acesta a fost detașat la aeroportul Roissy – Charles de Gaulle. Această detașare, prevăzută inițial pentru șase luni, a fost prelungită o dată, pentru aceeași durată, până la 16 iunie 2008.
- 38 Prin scrisoarea din 30 mai 2008, domnul Poignant a demisionat, invocând în special nelegalitatea situației sale contractuale în raport cu dreptul francez, demisie retrasă ulterior prin e-mailul din 2 iunie 2008. La 9 iunie 2008, el a luat act de încetarea contractului său de muncă, invocând din nou această nelegalitate.
- 39 La 11 iunie 2008, domnul Poignant a sesizat conseil des prud’hommes de Bobigny (Tribunalul pentru Litigii de Muncă din Bobigny, Franța) și a solicitat, pe de o parte, recalificarea demisiei sale în sensul că ia act de încetarea contractului care produce efectele unei concedieri fără un motiv real și serios și, pe de altă parte, plata, printre altele, a unei indemnizații forfetare pentru muncă nedeclarată și a unor daune interese pentru repararea prejudiciului suferit ca urmare a neplății contribuțiilor la sistemul francez de securitate socială pe perioada cuprinsă între 1 iulie 2007 și 31 iulie 2008.

- 40 Printr-o hotărâre din 14 aprilie 2011, această instanță a respins ansamblul cererilor menționate. Aceasta a considerat că Vueling îndeplinise în mod corect formalitățile administrative aplicabile, în special solicitând organismelor spaniole de securitate socială eliberarea de certificate E 101 pentru lucrătorii săi. Instanța respectivă a arătat de asemenea că detașarea domnului Poignant nu a depășit durata de un an și că acesta nu a fost trimis în Franța pentru a înlocui altă persoană.
- 41 Printr-o hotărâre din 4 martie 2016, cour d'appel de Paris (Curtea de Apel din Paris), întemeindu-se pe hotărârea Cour de cassation (Curtea de Casație) din 11 martie 2014 menționată la punctul 30 din prezenta hotărâre, a infirmat hotărârea conseil des prud'hommes de Bobigny (Tribunalul pentru Litigii de Muncă din Bobigny) și a obligat Vueling la plata în special a unei indemnizații forfetare pentru muncă nedeclarată, precum și a unor daune interese pentru neplata contribuțiilor la sistemul francez de securitate socială.
- 42 Potrivit acestei instanțe, domnul Poignant a furnizat suficiente elemente de probă pentru a stabili nelegalitatea situației sale contractuale în raport cu dreptul francez. În special, instanța menționată a arătat că adresa personală a domnului Poignant a fost întotdeauna stabilită în Franța, deși contractul său de muncă și actul adițional privind detașarea sa îi stabiliseră un domiciliu fictiv la Barcelona. De asemenea, fișele sale de salariu ar fi fost eliberate cu menționarea unei adrese fictive la Barcelona.
- 43 Vueling a declarat recurs împotriva hotărârii cour d'appel de Paris (Curtea de Apel din Paris) din 4 martie 2016 la Cour de cassation (Curtea de Casație).
- 44 În cadrul examinării acestui recurs, instanța menționată ridică, printre altele, problema dacă interpretarea dată de Curte în Hotărârea din 27 aprilie 2017, A-Rosa Flussschiff (C-620/15, EU:C:2017:309), care privea un litigiu în cadrul căruia au fost eliberate certificate E 101 în temeiul articolului 14 punctul 2 litera (a) din Regulamentul nr. 1408/71, se impune și în cadrul unui litigiu referitor la infracțiunea de muncă nedeclarată și care privește certificate eliberate în temeiul articolului 14 punctul 1 litera (a) din acest regulament, în legătură cu lucrători care își desfășoară activitatea în statul membru al cărui resortisanți sunt și pe teritoriul căruia întreprinderea de transport aerian al cărui salariați sunt are o sucursală, atunci când simpla lectură a certificatelor menționate permite să se deducă faptul că acestea au fost obținute sau invocate în mod fraudulos.
- 45 De altfel, instanța menționată exprimă îndoieli cu privire la aspectul dacă principiul supremației dreptului Uniunii se opune ca o instanță națională, care este ținută, în aplicarea dreptului său intern, de autoritatea de lucru judecat a penalului asupra civilului, să deducă consecințele unei decizii a unei instanțe penale pronunțate într-un mod incompatibil cu dreptul Uniunii, prin obligarea în civil a unui angajator la plata de daune interese către un lucrător, exclusiv în temeiul condamnării penale a acestui angajator pentru muncă nedeclarată.
- 46 În aceste condiții, chambre sociale de la Cour de cassation (Secția socială a Curții de Casație) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
- „1) Interpretarea dată de [Curte], în Hotărârea [din 27 aprilie 2017, A-Rosa Flussschiff, C-620/15, EU:C:2017:309], articolului 14 [punctul 2] litera (a) din Regulamentul [nr. 1408/71] se aplică unui litigiu având ca obiect infracțiunea de muncă nedeclarată în care certificatele E 101 au fost eliberate în temeiul articolului 14 [punctul 1] litera (a) [din acest regulament], în aplicarea articolului 11 alineatul (1) din Regulamentul [nr. 574/72], deși situația respectivă intra sub incidența articolului 14 [punctul 2] litera (a) subpunctul (i) [din Regulamentul nr. 1408/71] pentru salariați care își desfășoară activitatea pe teritoriul statului membru al cărui resortisanți sunt și pe care întreprinderea de transport aerian stabilită într-un alt stat membru are o sucursală, iar simpla lectură a certificatului E 101 care menționează un aeroport ca loc de desfășurare a activității unui salariat și o întreprindere aeriană ca angajator ar permite să se deducă faptul că acesta a fost obținut în mod fraudulos?

- 2) În caz afirmativ, principiul supremației dreptului [Uniunii] trebuie interpretat în sensul că se opune ca o instanță națională pentru care, în aplicarea dreptului său intern, autoritatea de lucru judecat din penal este obligatorie pentru instanța civilă să deducă consecințele unei decizii a unei instanțe penale pronunțate într-un mod incompatibil cu normele dreptului [Uniunii] prin obligarea în civil a unui angajator la plata de daune interese către un salariat exclusiv în temeiul condamnării penale a acelui angajator pentru muncă nedeclarată?”
- 47 Prin decizia președintelui Curții din 22 februarie 2018, cauzele C-370/17 și C-37/18 au fost conexe pentru buna desfășurare a procedurii scrise și orale, precum și în vederea pronunțării hotărârii.

Cu privire la întrebările preliminare

Cu privire la prima întrebare în fiecare dintre cauzele C-370/17 și C-37/18

- 48 Prin intermediul primei întrebări, instanțele de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 11 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr. 574/72 trebuie interpretat în sensul că instanțele unui stat membru, sesizate în cadrul unei proceduri judiciare inițiate împotriva unui angajator pentru fapte de natură să demonstreze o obținere sau o utilizare frauduloasă de certificate E 101 eliberate în temeiul articolului 14 punctul 1 litera (a) din Regulamentul nr. 1408/71, în privința unor lucrători care își desfășoară activitatea în acest stat membru, pot înlătura respectivele certificate.
- 49 Din elementele aflate la dispoziția Curții reiese că această întrebare este adresată în contextul unor litigii în care instanțe penale franceze au considerat că certificatele E 101 legate de personalul navigant al unei companii aeriene cu sediul în Spania, în speță Vueling, care au fost eliberate de instituția emitentă spaniolă în temeiul articolului 14 punctul 1 litera (a) din Regulamentul nr. 1408/71, referitor la detașarea lucrătorilor, ar fi trebuit emise în temeiul articolului 14 punctul 2 litera (a) subpunctul (i) din acest regulament, referitor, printre altele, la lucrătorii care, în calitate de membri ai personalului navigant al unei întreprinderi de transporturi internaționale pentru pasageri, își desfășoară activitatea pe teritoriul a două sau a mai multe state membre și sunt angajați de o sucursală pe care această întreprindere a înființat-o pe teritoriul unui stat membru altul decât cel în care are sediul principal. Aceste instanțe naționale au apreciat că lucrătorii în cauză ar fi trebuit să fie afiliați, în temeiul acestei a doua dispoziții, sistemului francez de securitate socială, iar nu sistemului spaniol de securitate socială. De altfel, acestea au statuat că respectiva companie aeriană se făcea vinovată de manevre frauduloase destinate să evite sau să eludeze condițiile legale de eliberare a certificatelor menționate.
- 50 În această privință, trebuie amintit că, în temeiul unui principiu general de drept al Uniunii, justițiabilii nu se pot prevala în mod fraudulos sau abuziv de normele dreptului Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 februarie 2018, Altun și alții, C-359/16, EU:C:2018:63, punctele 48 și 49, precum și jurisprudența citată).
- 51 Potrivit jurisprudenței Curții referitoare la Regulamentul nr. 1408/71, constatarea existenței unei fraude care afectează eliberarea unui certificat E 101 se întemeiază pe o serie concordantă de indicii care stabilesc întrunirea, pe de o parte, a unui element obiectiv, care constă în faptul că nu sunt îndeplinite condițiile necesare în vederea obținerii și a invocării unui astfel de certificat, prevăzute în titlul II din acest regulament, și, pe de altă parte, a unui element subiectiv, care corespunde intenției persoanelor interesate de a evita sau de a eluda condițiile eliberării certificatului menționat, în vederea obținerii avantajului aferent acestuia (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 februarie 2018, Altun și alții, C-359/16, EU:C:2018:63, punctele 50-52).

- 52 Obținerea frauduloasă a unui certificat E 101 poate decurge astfel fie dintr-o acțiune voluntară, precum cea a prezentării eronate a situației reale a lucrătorului sau a întreprinderii care angajează lucrătorul, fie dintr-o omisiune voluntară, precum disimularea unei informații pertinente, cu intenția de a eluda condițiile de aplicare a articolului 14 punctul 1 litera (a) din acest regulament (Hotărârea din 6 februarie 2018, Altun și alții, C-359/16, EU:C:2018:63, punctul 53).
- 53 În speță, în ceea ce privește, în primul rând, elementul obiectiv necesar în scopul constatării existenței unei fraude, trebuie amintit că certificatele E 101 în discuție în litigiile principale au fost eliberate de instituția emitentă spaniolă în temeiul articolului 14 punctul 1 litera (a) din Regulamentul nr. 1408/71, această dispoziție prevăzând că lucrătorii detașați continuă să se supună legislației statului membru în care este stabilit angajatorul.
- 54 Or, potrivit articolului 14 punctul 2 litera (a) subpunctul (i) din Regulamentul nr. 1408/71, vizat de instanțele de trimitere, o persoană care este membră a personalului navigant al unei companii aeriene care desfășoară zboruri internaționale și care este angajată de o sucursală sau de o reprezentanță permanentă pe care această companie o are pe teritoriul unui stat membru altul decât cel în care se află sediul său se supune legislației statului membru pe teritoriul căruia se află această sucursală sau această reprezentanță permanentă.
- 55 Aplicarea dispoziției respective impune astfel să fie îndeplinite două condiții cumulative, și anume, pe de o parte, ca compania aeriană în cauză să aibă o sucursală sau o reprezentanță permanentă într-un alt stat membru decât cel în care se află sediul său și, pe de altă parte, ca persoana în cauză să fie angajată de această entitate.
- 56 În ceea ce privește prima condiție, după cum a arătat domnul avocat general în esență la punctele 139-142 din concluziile sale, noțiunile de „sucursală” și de „reprezentanță permanentă” nu sunt definite de Regulamentul nr. 1408/71, care nu face trimitere, în această privință, nici la dreptul statelor membre și, prin urmare, trebuie să facă obiectul unei interpretări autonome. Similar noțiunilor identice sau similare care figurează în alte dispoziții ale dreptului Uniunii, acestea trebuie înțelese ca vizând o formă de sediu secundar care prezintă un caracter de stabilitate și de continuitate în vederea desfășurării unei activități economice efective și care dispune, în acest scop, de mijloace materiale și umane organizate, precum și de o anumită autonomie în raport cu sediul principal (a se vedea prin analogie Hotărârea din 30 noiembrie 1995, Gebhard, C-55/94, EU:C:1995:411, punctul 28, și Hotărârea din 11 aprilie 2019, Ryanair, C-464/18, EU:C:2019:311, punctul 33).
- 57 În ceea ce privește a doua condiție, reiese din jurisprudența Curții referitoare la stabilirea legii aplicabile în materie de contracte individuale de muncă, în sensul articolului 19 punctul 2 litera (a) din Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială (JO 2001, L 12, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 3, p. 74), că raportul de muncă al personalului navigant al unei companii aeriene are o legătură semnificativă cu locul din care acest personal se achită în principal de obligațiile sale față de angajator. Acest loc corespunde celui din care personalul menționat își efectuează misiunile de transport, în care revine după misiunile sale, primește instrucțiunile cu privire la misiunile sale și își organizează munca, precum și locului în care se află instrumentele de muncă, care poate corespunde cu cel al bazei de reședință a acestuia (a se vedea prin analogie Hotărârea din 14 septembrie 2017, Nogueira și alții, C-168/16 și C-169/16, EU:C:2017:688, punctele 60, 63, 69, 73 și 77).
- 58 Or, în speță, pare să reiasă din elementele prezentate Curții că, pe de o parte, Vueling avea, în cursul perioadei în discuție în litigiile principale, la aeroportul Roissy – Charles de Gaulle, o bază de operare, în sensul dreptului național, susceptibilă să constituie o sucursală sau o reprezentanță permanentă, în sensul articolului 14 punctul 2 litera (a) subpunctul (i) din Regulamentul nr. 1408/71, din moment ce această societate își desfășura în mod stabil și continuu activitatea de transport aerian din spații și din infrastructuri care compun o astfel de bază de operare, care, fiind plasată sub responsabilitatea unui director comercial, părea astfel să beneficieze de un anumit grad de autonomie. Pe de altă parte,

aceleași elemente sugerează de asemenea că personalul navigant în cauză era angajat de această entitate, în sensul dispoziției menționate, întrucât aceasta corespundea locului din care respectivul personal se achita de partea esențială a obligațiilor sale față de angajator, în sensul precizat la punctul precedent.

- 59 În ceea ce privește, în al doilea rând, elementul subiectiv al fraudei, reiese din dosarul aflat la dispoziția Curții că Vueling însăși a prezentat în fața cour d'appel de Paris (Curtea de Apel din Paris) un document informativ care arăta în mod clar că lucrătorii alocați unui sediu deținut de angajatorul lor în Franța trebuie să se supună sistemului francez de securitate socială. De altfel, același dosar pare să arate că Vueling a stabilit domiciliul unei părți importante a lucrătorilor în cauză la adresa propriului sediu din Spania, deși aceștia, în cea mai mare parte, nu locuiseră niciodată în acest stat membru și aveau reședința în Franța.
- 60 Având în vedere ceea ce precedă, instituțiile și instanțele franceze competente au putut fi determinate în mod rezonabil să considere că dispuneau de indicii concrete care să ofere motive pentru a crede că certificatele E 101 în discuție în litigiile principale, eliberate de instituția emitentă spaniolă în temeiul articolului 14 punctul 1 litera (a) din Regulamentul nr. 1408/71, au fost obținute sau invocate în mod fraudulos de Vueling, din moment ce personalul navigant în cauză al acesteia făcea în realitate obiectul regulii speciale prevăzute la articolul 14 punctul 2 litera (a) subpunctul (i) din acest regulament și că ar fi trebuit, prin urmare, să se supună sistemului francez de securitate socială.
- 61 În aceste condiții, prezența unor indicii precum cele în discuție în litigiile principale nu poate, ca atare, să fie suficientă pentru a justifica faptul că instituția competentă a statului membru gazdă al lucrătorilor în cauză sau instanțele naționale din acest stat membru constată în mod definitiv existența unei fraude și înlătură certificatele E 101 în cauză.
- 62 În această privință, trebuie amintit că, în temeiul principiului cooperării loiale, prevăzut la articolul 4 alineatul 3 TUE, care îl implică și pe cel al încrederii reciproce, certificatul E 101, întrucât urmărește să faciliteze libera circulație a lucrătorilor și libera prestare a serviciilor, este obligatoriu, în principiu, potrivit unei jurisprudențe constante a Curții, pentru instituția competentă și pentru instanțele din statele membre gazdă, în măsura în care creează o prezumție de legalitate a afilierii lucrătorului vizat la regimul de securitate socială al statului membru a cărui instituție competentă a emis acest certificat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 februarie 2018, Altun și alții, C-359/16, EU:C:2018:63, punctele 35-40, precum și prin analogie Hotărârea din 6 septembrie 2018, Alpenrind și alții, C-527/16, EU:C:2018:669, punctul 47).
- 63 Prin urmare, atât timp cât certificatul E 101 nu este retras sau declarat nevalid, instituția competentă și instanțele statului membru gazdă trebuie să țină seama de faptul că lucrătorul în cauză este supus deja legislației de securitate socială a statului membru al cărei instituții a emis acest certificat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 februarie 2018, Altun și alții, C-359/16, EU:C:2018:63, punctul 41).
- 64 Cu toate acestea, rezultă din principiul cooperării loiale că, atunci când instituția competentă a statului membru gazdă exprimă îndoieli, în cadrul procedurii prevăzute la articolul 84a alineatul (3) din Regulamentul nr. 1408/71, în ceea ce privește exactitatea faptelor care se află la baza eliberării certificatului E 101 și, prin urmare, a mențiunilor care figurează în acesta, revine instituției competente a statului membru care a emis acest certificat E 101 sarcina de a reconsidera temeinicia acestei eliberări și, dacă este cazul, de a retrage certificatul menționat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 februarie 2018, Altun și alții, C-359/16, EU:C:2018:63, punctele 42 și 43).
- 65 Potrivit acestei dispoziții, în ipoteza în care nu ar reuși să se pună de acord în special cu privire la aprecierea faptelor specifice unei anumite situații și, în consecință, cu privire la alegerea dispoziției relevante din Regulamentul nr. 1408/71 în scopul determinării legislației de securitate socială

aplicabile, instituțiile vizate au posibilitatea de a sesiza comisia administrativă prevăzută la articolul 80 din acest regulament pentru concilierea punctelor de vedere ale acestora (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 februarie 2018, Altun și alții, C-359/16, EU:C:2018:63, punctul 44).

- 66 Or, tocmai în contextul unei suspiciuni de fraudă, punerea în aplicare a procedurii instituite la articolul 84a alineatul (3) din Regulamentul nr. 1408/71, înaintea unei eventuale constatări definitive a fraudei de către autoritățile competente ale statului membru gazdă, deține o importanță specială, din moment ce este de natură să permită instituției competente a statului membru emitent și celei a statului membru gazdă să inițieze un dialog și să colaboreze strâns pentru a verifica și a colecta, utilizând competențele de investigare de care dispun în temeiul dreptului național al fiecăreia, orice element de fapt sau de drept pertinent de natură să înlăture sau, dimpotrivă, să confirme realitatea îndoielilor exprimate de instituția competentă a statului membru gazdă cu privire la împrejurările în care a avut loc eliberarea certificatelor E 101 în cauză.
- 67 De asemenea, o astfel de procedură, întrucât permite implicarea într-o etapă incipientă a instituției statului membru emitent, îi deschide acesteia din urmă posibilitatea de a susține în mod contradictoriu punctul său de vedere cu privire la eventualele indicii concrete ale existenței unei fraude, prezentate de instituția competentă a statului membru gazdă și, astfel, dacă este cazul, să anuleze sau să retragă certificatele E 101 în cauză dacă aceasta constata că respectivele indicii stabilesc că aceste certificate au fost efectiv obținute sau invocate în mod fraudulos.
- 68 În această privință, trebuie subliniat în special că, dacă instituția competentă a statului membru gazdă ar putea, numai pentru motivul prezenței unor indicii concrete privind existența unei fraude, să înlăture unilateral certificate E 101 emise de instituția competentă a altui stat membru, chiar în condițiile în care, în această etapă, nu a putut fi efectuată în mod valabil o constatare definitivă a fraudei ca urmare a neimplicării instituției emitente și a neverificării aprofundate a împrejurărilor relevante în care a avut loc eliberarea acestora, ar crește riscul datorării unor contribuții, cu încălcarea principiului unicității legislației naționale aplicabile, consacrat prin dispozițiile titlului II din Regulamentul nr. 1408/71 (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 februarie 2018, Altun și alții, C-359/16, EU:C:2018:63, punctul 29), către sistemul de securitate socială al statului membru gazdă, în pofida faptului că au fost deja plătite contribuții, pentru aceiași lucrători, către sistemul de securitate socială al statului membru ale cărui certificate atestă că este aplicabilă legislația națională.
- 69 În plus, dacă s-ar dovedi ulterior că s-au plătit contribuții necuvenite către sistemul de securitate socială al acestui din urmă stat membru, există riscul ca aceste contribuții să nu poată fi rambursate, de exemplu, precum în speță, din cauza regulilor de prescripție aplicabile în statul membru menționat, chiar dacă în cele din urmă nu a fost constatată nicio fraudă.
- 70 În mod corelativ, neaplicarea procedurii instituite la articolul 84a alineatul (3) din Regulamentul nr. 1408/71 ar fi de natură să amplifice riscul de a supune lucrătorii în cauză sistemelor de securitate socială din mai multe state membre, cu toate complicațiile pe care le-ar putea implica un asemenea cumul, ceea ce ar aduce atingere afilierii lucrătorilor salariați, în conformitate cu principiul unicității legislației naționale aplicabile, la un singur regim de securitate socială, precum și previzibilității regimului aplicabil și, așadar, securității juridice (a se vedea în acest sens Hotărârea din 26 ianuarie 2006, Herbosch Kiere, C-2/05, EU:C:2006:69, punctul 25).
- 71 Această procedură constituie, prin urmare, un element prealabil obligatoriu pentru a determina dacă sunt îndeplinite condițiile existenței unei fraude și, așadar, pentru a trage orice concluzie utilă în ceea ce privește validitatea certificatelor E 101 în cauză și legislația de securitate socială aplicabilă lucrătorilor în cauză.
- 72 Rezultă din aceasta că prezența unor indicii concrete care să ofere motive pentru a crede că certificatele E 101 au fost obținute sau invocate în mod fraudulos nu trebuie să conducă instituția competentă a statului membru gazdă să constate în mod unilateral existența unei fraude și să înlăture

aceste certificate, ci să inițieze prompt procedura prevăzută la articolul 84a alineatul (3) din Regulamentul nr. 1408/71, pentru ca instituția emitentă a acestor certificate, după ce a fost sesizată de instituția statului membru gazdă, să procedeze, într-un termen rezonabil, în temeiul principiului cooperării loiale, la reexaminarea temeiniciei eliberării certificatelor menționate în lumina acestor elemente și, dacă este cazul, să decidă să le anuleze sau să le retragă, astfel cum reiese din jurisprudența amintită la punctul 64 din prezenta hotărâre (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 februarie 2018, Altun și alții, C-359/16, EU:C:2018:63, punctul 54).

- 73 În acest context, atunci când o instanță a statului membru gazdă este sesizată în cadrul unei proceduri judiciare inițiate împotriva unui angajator bănuیت că a obținut sau că a invocat în mod fraudulos certificate E 101, ea nu poate nici să ignore procedura instituită la articolul 84a alineatul (3) din Regulamentul nr. 1408/71 și rezultatul acesteia (a se vedea prin analogie Hotărârea din 11 iulie 2018, Comisia/Belgia, C-356/15, EU:C:2018:555, punctele 96-105).
- 74 În această privință, trebuie amintit că, potrivit articolului 288 al doilea paragraf TFUE, un regulament precum Regulamentul nr. 1408/71 este obligatoriu în toate elementele sale și se aplică direct în fiecare stat membru. De altfel, principiul supremației dreptului Uniunii, care consacră prevalența dreptului Uniunii asupra dreptului statelor membre, impune tuturor instanțelor statelor membre să dea efect deplin diferitor norme ale Uniunii, întrucât dreptul statelor membre nu poate afecta efectul recunoscut acestor diferite norme pe teritoriul statelor menționate (a se vedea în acest sens Hotărârea din 24 iunie 2019, Popławski, C-573/17, EU:C:2019:530, punctele 53 și 54, precum și jurisprudența citată).
- 75 Dacă s-ar admite că o instanță a statului membru gazdă, sesizată în cadrul unei proceduri judiciare inițiate de o autoritate penală de către instituția competentă a acestui stat membru sau de orice altă persoană, poate să obțină declararea nevalidității unui certificat E 101, pentru simplu motiv că există indicii concrete de natură să stabilească că acest certificat a fost obținut sau invocat în mod fraudulos, independent de inițierea și de derularea procedurii prevăzute la articolul 84a alineatul (3) din Regulamentul nr. 1408/71, sistemul instituit de acesta, întemeiat pe cooperarea loială dintre instituțiile competente ale statelor membre, ar fi compromis (a se vedea în acest sens Hotărârea din 27 aprilie 2017, A-Rosa Flussschiff, C-620/15, EU:C:2017:309, punctul 47, precum și Hotărârea din 6 septembrie 2018, Alpenrind și alții, C-527/16, EU:C:2018:669, punctul 46). Importanța specială, subliniată la punctele 66 și 67 din prezenta hotărâre, pe care o deține punerea în aplicare a acestei proceduri în contextul unei suspiciuni de fraudă, ar fi astfel nerespectată.
- 76 În plus, întrucât inițierea procedurii prevăzute la articolul 84a alineatul (3) din Regulamentul nr. 1408/71 este susceptibilă să determine instituția emitentă să anuleze sau să retragă certificatele E 101 în cauză, această procedură este de natură să permită, dacă este cazul, după cum a arătat domnul avocat general la punctul 86 din concluziile sale, economii de procedură, din moment ce sesizarea instanțelor statului membru gazdă s-ar putea dovedi, în consecință, superfluă.
- 77 Prin urmare, numai dacă această procedură a fost inițiată de instituția competentă a statului membru gazdă și dacă instituția emitentă a certificatelor E 101 s-a abținut să efectueze reexaminarea temeiniciei eliberării acestor certificate și să ia poziție, într-un termen rezonabil, cu privire la cererea în acest sens prezentată de instituția competentă a statului membru gazdă, trebuie să poată fi înaintate în cadrul unei proceduri judiciare indiciile concrete care să ofere motive pentru a crede că certificatele menționate au fost obținute sau invocate în mod fraudulos, pentru a obține de la instanța statului membru gazdă înlăturarea certificatelor, cu condiția însă ca persoanele cărora li se reproșează, în cadrul unei asemenea proceduri, că au obținut sau au invocat aceste certificate în mod fraudulos să dispună de posibilitatea de a contesta elementele pe care se întemeiază această procedură, cu respectarea garanțiilor legate de dreptul la un proces echitabil (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 februarie 2018, Altun și alții, C-359/16, EU:C:2018:63, punctele 54-56).

- 78 Prin urmare, o instanță a statului membru gazdă nu poate înlătura certificate E 101 în cadrul unei asemenea proceduri judiciare decât atunci când sunt îndeplinite două condiții cumulative, și anume, pe de o parte, ca instituția emitentă a acestor certificate, după ce a fost sesizată prompt de instituția competentă a acestui stat membru cu privire la o cerere de reexaminare a temeiniciei eliberării certificatelor menționate, să fi omis să procedeze la o asemenea reexaminare în lumina elementelor comunicate de această instituție și să ia poziție, într-un termen rezonabil cu privire la această cerere, dacă este cazul, prin anularea sau prin retragerea acestor certificate, și, pe de altă parte, ca elementele menționate să permită acestei instanțe să constate, cu respectarea garanțiilor inerente dreptului la un proces echitabil, că certificatele în cauză au fost obținute sau invocate în mod fraudulos (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 februarie 2018, Altun și alții, C-359/16, EU:C:2018:63, punctul 61).
- 79 Rezultă că o instanță a statului membru gazdă sesizată cu problema validității certificatelor E 101 este obligată să cerceteze, în prealabil, dacă procedura prevăzută la articolul 84a alineatul (3) din Regulamentul nr. 1408/71 a fost, înainte de sesizarea sa, inițiată de instituția competentă a statului membru gazdă prin intermediul unei cereri de reexaminare și de retragere a acestor certificate prezentate instituției emitente a acestora și, dacă nu a fost inițiată, să pună în aplicare toate mijloacele de drept aflate la dispoziția sa pentru a asigura că instituția competentă a statului membru gazdă inițiază această procedură.
- 80 În consecință, instanța statului membru gazdă sesizată în cadrul unei proceduri inițiate împotriva unui angajator pentru fapte de natură să demonstreze o obținere sau o utilizare frauduloasă a certificatelor E 101 nu poate să se pronunțe în mod definitiv cu privire la existența unei asemenea fraude și să înlătore aceste certificate decât dacă constată, după ce a efectuat, în măsura în care este necesar, suspendarea procedurii judiciare în temeiul dreptului său național, că, procedura prevăzută la articolul 84a alineatul (3) din Regulamentul nr. 1408/71 fiind prompt declanșată, instituția emitentă a certificatelor E 101 a omis să efectueze o reexaminare a acestor certificate și să ia poziție, într-un termen rezonabil, cu privire la elementele prezentate de instituția competentă a statului membru gazdă, dacă este cazul prin anularea sau prin retragerea certificatelor menționate.
- 81 Numai o astfel de interpretare este de natură să garanteze efectul util al procedurii prevăzute la articolul 84a alineatul (3) din Regulamentul nr. 1408/71, asigurând că instituțiile competente ale statelor membre în cauză inițiază prompt dialogul vizat de aceasta pentru ca, dacă este cazul, instanța din statul membru gazdă, în cadrul procedurii introduse în fața acesteia, să dispună de toate datele necesare pentru determinarea unei eventuale fraude, stimulând totodată instituțiile emitente de certificate E 101 să răspundă, într-un termen rezonabil, la o cerere de reexaminare și de retragere a acestor certificate, sub sancțiunea înlăturării lor de către această instanță, după curgerea unui asemenea termen.
- 82 În speță, reiese, cu toate acestea, din dosarele aflate la dispoziția Curții că cour d'appel de Paris (Curtea de Apel din Paris), prin hotărârea din 31 ianuarie 2012, a constatat existența unei fraude și a înlăturat certificatele E 101 în discuție în litigiile principale înainte ca procedura prevăzută la articolul 84a alineatul (3) din Regulamentul nr. 1408/71, iar apoi, de la 1 mai 2010, la articolul 76 alineatul (6) din Regulamentul nr. 883/2004, ale cărui modalități de punere în aplicare sunt precizate la articolul 5 din Regulamentul nr. 987/2009, să fie declanșată și chiar fără să fi cercetat în prealabil dacă fusese declanșată, pentru ca instituția emitentă spaniolă să fi fost în măsură să reexamineze și, dacă este cazul, să anuleze sau să retragă aceste certificate.
- 83 Astfel, este cert că instituția competentă din statul membru gazdă al lucrătorilor în cauză, și anume Urssaf, nu a comunicat instituției emitente spaniole elementele referitoare la fraudă colectate de inspecția muncii, pentru a obține de la această instituție anularea sau retragerea certificatelor E 101 în discuție în litigiile principale, decât printr-o scrisoare din 4 aprilie 2012, ulterioară pronunțării acestei hotărâri a cour d'appel de Paris (Curtea de Apel din Paris) și trimisă aproape la patru ani de la data la care inspecția muncii, la 28 mai 2008, a întocmit un proces-verbal pentru muncă nedeclarată împotriva Vueling.

- 84 De altfel, deși procedura prevăzută la articolul 76 alineatul (6) din Regulamentul nr. 883/2004 și la articolul 5 din Regulamentul nr. 987/2009, atunci în vigoare, era deja declanșată când, la 11 martie 2014, recursul declarat împotriva hotărârii cour d'appel de Paris (Curtea de Apel din Paris) a fost respins de Cour de cassation (Curtea de Casație), este cert că aceasta din urmă a statuat fără să încerce să se informeze cu privire la starea dialogului inițiat între instituția emitentă spaniolă și instituția franceză competentă și fără să aștepte încheierea acestei proceduri.
- 85 În această privință, este adevărat că instituția emitentă spaniolă nu a tratat cererea de reexaminare și de retragere prezentată de instituția franceză competentă cu celeritatea necesară, iar reacția sa la această cerere la peste doi ani de la formularea ei nu poate fi considerată ca intervenind într-un termen rezonabil, ținând seama în special de miza aferentă pentru părțile interesate și de natura problemelor de examinat. Este totuși adevărat că sesizarea primei instituții de către cea de a doua a intervenit ea însăși tardiv, și anume la circa patru ani după ce instituția franceză competentă a intrat în posesia unor elemente de natură să sugereze existența unei fraude.
- 86 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, este necesar să se răspundă la prima întrebare adresată în fiecare dintre cauzele C-370/17 și C-37/18 că articolul 11 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul nr. 574/72 trebuie interpretat în sensul că instanțele dintr-un stat membru, sesizate în cadrul unei proceduri judiciare desfășurate împotriva unui angajator pentru fapte de natură să demonstreze o obținere sau o utilizare frauduloasă a certificatelor E 101 eliberate în temeiul articolului 14 punctul 1 litera (a) din Regulamentul nr. 1408/71 cu privire la lucrători care își desfășoară activitatea în acest stat membru, nu pot să constate existența unei fraude și să înlăture în consecință aceste certificate decât după ce s-au asigurat:
- pe de o parte, că procedura prevăzută la articolul 84a alineatul (3) din acest regulament a fost inițiată prompt și că instituția competentă din statul membru emitent a fost astfel în măsură să reexamineze temeinicia eliberării certificatelor menționate în lumina elementelor concrete prezentate de instituția competentă a statului membru gazdă care oferă motive pentru a crede că aceleași certificate au fost obținute sau invocate în mod fraudulos; și
 - pe de altă parte, că instituția competentă din statul membru emitent a omis să efectueze o astfel de reexaminare și să ia poziție, într-un termen rezonabil, cu privire la aceste elemente, dacă este cazul, prin anularea sau prin retragerea certificatelor în discuție.

Cu privire la a doua întrebare în fiecare dintre cauzele C-370/17 și C-37/18

- 87 Prin intermediul celei de a doua întrebări, instanțele de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 11 alineatul (1) din Regulamentul nr. 574/72 și principiul supremației dreptului Uniunii trebuie interpretate în sensul că se opun, în cazul unui angajator care a făcut obiectul, în statul membru gazdă, unei condamnări penale întemeiate pe o constatare definitivă a fraudei efectuate cu încălcarea acestui drept, ca o instanță civilă din acest stat membru, obligată să respecte principiul de drept național al autorității de lucru judecat a penalului asupra civilului, să pună în sarcina acestui angajator, exclusiv în temeiul respectivei condamnări penale, daune interese destinate să despăgubească acești lucrători sau un organism de pensii al aceluiași stat membru, victime ale fraudei menționate.
- 88 Cu titlu introductiv, în această privință, trebuie amintită importanța pe care o deține principiul autorității de lucru judecat atât în ordinea juridică a Uniunii, cât și în ordinele juridice naționale. Astfel, pentru a garanta atât stabilitatea dreptului și a raporturilor juridice, cât și o bună administrare a justiției, este necesar ca hotărârile judecătorești rămase definitive după epuizarea căilor de atac disponibile sau după expirarea termenelor de exercitare a acestor căi de atac să nu mai poată fi

contestate (Hotărârea din 6 octombrie 2015, Târșia, C-69/14, EU:C:2015:662, punctul 28, Hotărârea din 24 octombrie 2018, XC și alții, C-234/17, EU:C:2018:853, punctul 52, precum și Hotărârea din 11 septembrie 2019, Călin, C-676/17, EU:C:2019:700, punctul 26).

- 89 Prin urmare, dreptul Uniunii nu impune instanței naționale să înlăture aplicarea normelor interne de procedură care conferă autoritate de lucru judecat unei decizii judecătorești, chiar dacă aceasta ar permite îndreptarea unei situații naționale incompatibile cu acest drept (Hotărârea din 6 octombrie 2015, Târșia, C-69/14, EU:C:2015:662, punctul 29, Hotărârea din 24 octombrie 2018, XC și alții, C-234/17, EU:C:2018:853, punctul 53, precum și Hotărârea din 11 septembrie 2019, Călin, C-676/17, EU:C:2019:700, punctul 27).
- 90 Dreptul Uniunii nu impune, așadar, unui organ judiciar obligația ca, pentru a ține seama de interpretarea unei dispoziții relevante a acestui drept adoptată de Curte, să revină, din principiu, asupra deciziei sale care a dobândit autoritate de lucru judecat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 octombrie 2015, Târșia, C-69/14, EU:C:2015:662, punctul 38, Hotărârea din 24 octombrie 2018, XC și alții, C-234/17, EU:C:2018:853, punctul 54, precum și Hotărârea din 11 septembrie 2019, Călin, C-676/17, EU:C:2019:700, punctul 28).
- 91 În lipsa unei reglementări a Uniunii în materie, modalitățile de punere în aplicare a principiului autorității de lucru judecat aparțin ordinii juridice a statelor membre în temeiul principiului autonomiei procedurale a acestora. Aceste modalități nu trebuie să fie mai puțin favorabile decât cele aplicabile unor acțiuni similare din dreptul intern (principiul echivalenței) și nici să facă practic imposibilă sau excesiv de dificilă exercitarea drepturilor conferite de ordinea juridică a Uniunii (principiul efectivității) (Hotărârea din 3 septembrie 2009, Fallimento Olimpiclub, C-2/08, EU:C:2009:506, punctul 24 și jurisprudența citată).
- 92 În speță, se ridică problema compatibilității cu principiul eficacității interpretării, în dreptul național în cauză, a principiului autorității de lucru judecat a penalului asupra civilului, potrivit căruia instanța civilă, statuând cu privire la aceleași fapte precum cele cu privire la care a statuat instanța penală, nu poate repune în discuție nu numai condamnarea penală a angajatorului în cauză ca atare, dar nici constatările de fapt și încadrările și interpretările juridice reținute de instanța penală, iar aceasta chiar dacă au fost efectuate cu încălcarea dreptului Uniunii, întrucât această instanță, astfel, nu s-a informat, înainte de a constata definitiv existența unei fraude și de a înlătura în consecință certificatele E 101 în cauză, cu privire la inițierea și la derularea procedurii de dialog prevăzute la articolul 84a alineatul (3) din Regulamentul nr. 1408/71.
- 93 În această privință, Curtea s-a pronunțat deja în sensul că fiecare caz în care se ridică problema dacă o prevedere procedurală internă face imposibilă sau excesiv de dificilă aplicarea dreptului Uniunii trebuie analizat ținând cont de locul pe care respectiva prevedere îl ocupă în cadrul procedurii în ansamblul său, de modul în care se derulează și de particularitățile acesteia în fața diverselor instanțe naționale. Din această perspectivă, trebuie să se țină cont, eventual, de principiile care stau la baza sistemului jurisdicțional național, precum protecția dreptului la apărare, principiul securității juridice și buna desfășurare a procedurii (Hotărârea din 3 septembrie 2009, Fallimento Olimpiclub, C-2/08, EU:C:2009:506, punctul 27 și jurisprudența citată).
- 94 În prezentele cauze, trebuie să se constate că interpretarea principiului autorității de lucru judecat menționată la punctul 92 din prezenta hotărâre împiedică repunerea în discuție nu numai a unei decizii judecătorești de natură penală care a dobândit autoritate de lucru judecat, chiar dacă această decizie presupune o încălcare a dreptului Uniunii, ci și, cu ocazia unei proceduri judiciare cu caracter civil referitoare la aceleași fapte, a oricărei constatări referitoare la un aspect fundamental comun, cuprinsă într-o decizie judecătorească ce a dobândit autoritate de lucru judecat (a se vedea prin analogie Hotărârea din 3 septembrie 2009, Fallimento Olimpiclub, C-2/08, EU:C:2009:506, punctul 29).

- 95 O astfel de interpretare a principiului autorității de lucru judecat are, așadar, drept consecință faptul că, atunci când decizia unei instanțe penale devenită definitivă se întemeiază pe o constatare de fraudă care a fost efectuată de această instanță fără a ține seama de procedura de dialog prevăzută la articolul 84a alineatul (3) din Regulamentul nr. 1408/71, precum și pe o interpretare a dispozițiilor privind efectul obligatoriu al certificatelor E 101 care este contrară dreptului Uniunii, aplicarea incorectă a acestui drept s-ar reproduce în fiecare decizie luată de instanțe civile cu privire la aceleași fapte, fără ca această constatare și această interpretare efectuate cu încălcarea dreptului menționat să poată fi corectate (a se vedea prin analogie Hotărârea din 3 septembrie 2009, Fallimento Olimpiclub, C-2/08, EU:C:2009:506, punctul 30).
- 96 În aceste condiții, trebuie să se concluzioneze că astfel de obstacole în calea aplicării efective a normelor de drept al Uniunii cu privire la această procedură, precum și la efectul obligatoriu al certificatelor E 101 nu pot fi justificate în mod rezonabil de principiul securității juridice și trebuie, prin urmare, să fie considerate contrare principiului efectivității (a se vedea prin analogie Hotărârea din 3 septembrie 2009, Fallimento Olimpiclub, C-2/08, EU:C:2009:506, punctul 31).
- 97 Rezultă în speță că, deși, având în vedere jurisprudența amintită la punctele 88-90 din prezenta hotărâre, condamnarea, care a dobândit autoritate de lucru judecat, care a fost pronunțată de instanțele penale ale statului membru gazdă împotriva Vueling, nu poate fi repusă în discuție în ciuda incompatibilității sale cu dreptul Uniunii, nici această condamnare, nici constatarea definitivă a fraudei și interpretările juridice, efectuate cu încălcarea acestui drept, pe care se bazează această condamnare nu pot, în schimb, să permită instanțelor civile din acest stat membru să admită cereri de daune interese introduse de lucrători sau de un organism de pensii al statului membru menționat, victime ale acțiunilor acestei societăți.
- 98 Având în vedere considerațiile care precedă, este necesar să se răspundă la a doua întrebare adresată în fiecare dintre cauzele C-370/17 și C-37/18 că articolul 11 alineatul (1) din Regulamentul nr. 574/72 și principiul supremației dreptului Uniunii trebuie interpretate în sensul că se opun, în cazul unui angajator care a făcut obiectul, într-un stat membru gazdă, unei condamnări penale întemeiate pe o constatare definitivă de fraudă efectuată cu încălcarea acestui drept, ca o instanță civilă din acest stat membru, obligată să respecte principiul de drept național al autorității de lucru judecat a penalului asupra civilului, să pună în sarcina acestui angajator, exclusiv în temeiul respectivei condamnări penale, daune interese destinate să despăgubească lucrătorii sau un organism de pensii al aceluiași stat membru, victime ale fraudei menționate.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 99 Întrucât, în privința părților din litigiile principale, procedura are caracterul unui incident survenit la instanțele de trimitere, este de competența acestora să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară:

- 1) Articolul 11 alineatul (1) litera (a) din Regulamentul (CEE) nr. 574/72 al Consiliului din 21 martie 1972 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CEE) nr. 1408/71 privind aplicarea regimurilor de securitate socială în raport cu lucrătorii salariați, cu lucrătorii care desfășoară activități independente și cu membrii familiilor acestora care se deplasează în cadrul Comunității, în versiunea modificată și actualizată prin Regulamentul (CE) nr. 118/97 al Consiliului 2 decembrie 1996, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 647/2005 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 aprilie 2005, trebuie interpretat în sensul că instanțele dintr-un stat membru, sesizate în cadrul unei proceduri judiciare desfășurate împotriva unui angajator pentru fapte de natură să**

demonstreze o obținere sau o utilizare frauduloasă a certificatelor E 101 eliberate în temeiul articolului 14 punctul 1 litera (a) din Regulamentul (CEE) nr. 1408/71 al Consiliului din 14 iunie 1971 privind aplicarea regimurilor de securitate socială în raport cu lucrătorii salariați, cu lucrătorii care desfășoară activități independente și cu membrii familiilor acestora care se deplasează în cadrul Comunității, în versiunea modificată și actualizată prin Regulamentul nr. 118/97, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul (CE) nr. 631/2004 al Parlamentului European și al Consiliului din 31 martie 2004, cu privire la lucrători care își desfășoară activitatea în acest stat membru, nu pot să constate existența unei fraude și să înlăture în consecință aceste certificate decât după ce s-au asigurat:

- pe de o parte, că procedura prevăzută la articolul 84a alineatul (3) din acest regulament a fost inițiată prompt și că instituția competentă din statul membru emitent a fost în măsură să reexamineze temeinicia eliberării certificatelor menționate în lumina elementelor concrete prezentate de instituția competentă din statul membru gazdă care oferă motive pentru a crede că aceleași certificate au fost obținute sau invocate în mod fraudulos; și
 - pe de altă parte, că instituția competentă din statul membru emitent a omis să efectueze o astfel de reexaminare și să ia poziție, într-un termen rezonabil, cu privire la aceste elemente, dacă este cazul, prin anularea sau prin retragerea certificatelor în discuție.
- 2) Articolul 11 alineatul (1) din Regulamentul nr. 574/72, în versiunea modificată și actualizată prin Regulamentul nr. 118/97, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul nr. 647/2005, și principiul supremației dreptului Uniunii trebuie interpretate în sensul că se opun, în cazul unui angajator care a făcut obiectul, într-un stat membru gazdă, unei condamnări penale întemeiate pe o constatare definitivă de fraudă efectuată cu încălcarea acestui drept, ca o instanță civilă din acest stat membru, obligată să respecte principiul de drept național al autorității de lucru judecat a penalului asupra civilului, să pună în sarcina acestui angajator, exclusiv în temeiul respectivei condamnări penale, daune interese destinate să despăgubească lucrătorii sau un organism de pensii al aceluiași stat membru, victime ale fraudei menționate.

Semnături